In de maand februari, maart en april presenteren we als soort van de maand; **De Goudvink**.

We doen dat in drie delen.

Onderstaande fotoreportage is een opwarmertje in de maand februari voor twee artikelen over de goudvink.
Het eerste artikel vindt u meteen na de fotoserie als maartbijlage, het tweede volgt in april.

Teksten: *H. de Heer.*
Foto 1: *Marc Scheurkogel*
Foto's 2 t/6: *Pixabay*

Foto 1 (Goudvink in struik)

© Marc Scheurkogel

De goudvink behoort tot mijn *(H. de Heer)* meest favoriete vogels. Een lust voor het oog is het.
De vogel behoort tot 1 van de 14 soorten Vinkachtigen volgens het Nederlandse Soorten Register.
Hoeveel weet u er?

Foto 2 (man op voederschaal)

Deze populaire vogel behoort al minstens 2.000 jaar tot de zogenaamde kooivogels.

Naamgeving:	Latijn	-Pyrrhula pyrrhula- de vuurrode,
	Engels	-Bullfinch,
	Frans	-Bouvreuil pivoine- stiertje pioenroos,
	Duits	-Gimpel- ijdele, onnozele.

Een stomme, denigrerende benaming in de Duits-sprekende landen. Waarschijnlijk omdat de houtvesters door de eeuwen heen is opgevallen dat het dier zich zo makkelijk liet vangen; even het pjuu-geluid nafluiten en daarna vlogen ze in je val of net.
Googled u ook maar eens naar **Sneek-Hendriksma-goudvink**!

Foto 3 (man en vrouw op nest)

Samen op het nest, het vrouwtje broedt verreweg het meest, terwijl haar man haar voert met bloesem, knoppen, bessen en pitten. En ja ze blijven elkaar eeuwig trouw.

Foto 4 (vrouw op tak)

De meest deskundige goudvink-kenner is ongetwijfeld Tim Birkhead, die in zijn boek ‘De Wijsheid van Vogels’, allerlei aspecten van het goudvink leven vertelt en bericht over onze relatie met het dier. Het gaat over de Romeinse dichter Catullus, via Breughel & Rubens, naar vorstenhuizen en Lorenz. Hij vindt de goudvink de meest intelligente zangkunstenaar.

Foto 5 (twee jongen op het nest)

Twee jonge vogels worden ook met insecten gevoerd, maar meestal voeren de ouders, uit 2 zijdelingse keelzakken, bloesem, knoppen pitten en bessen. Er worden elk jaar ruim 8000 broedparen gemeld. Er wordt 2 keer gebroed met meest 4 eieren per legsel.

Foto 6 (kuiken op de hand)

Aan dit kuiken is al te zien waar dit dier beroemd om is: brede, korte, dikke snavel, stierennek en een groot hersenvolume.

Herman de Heer

-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-

Artikel 1 *(toegevoegd in maart 2023)*

Na de inleidende fotoreportage volgt nu artikel 1 over de soort van de maand; de Goudvink.
In de maand maart zoeken de paartjes hun nestplek op via de subtiele baltszang van het mannetje en maart is tevens de maand met de meeste doortrek van niet-broeders.

Tip: maak eens een wandeling in het moerasbos bij de Lettelberterpetten, waar ze elke maand wel eens gespot zijn.

De Goudvink *(pyrrhulla pyrrhulla)*

Afgelopen week kreeg ik *(H. de Heer)* een foto toegestuurd van een vriendin, met de vraag wat voor vogel zij gefotografeerd had.
Je ziet een oranje borst en een zwart petje, de grootte van een vink.
Het kan niet anders dan het neefje van de vink zijn; de goudvink.
Even later krijg ik nog een foto toegestuurd. Hierop is de goudvink te zien samen met nog een andere vogel.
Eerst twijfel ik nog of dit misschien een gewone vink is, maar na wat onderzoek blijkt dat het een vrouwtje goudvink is.

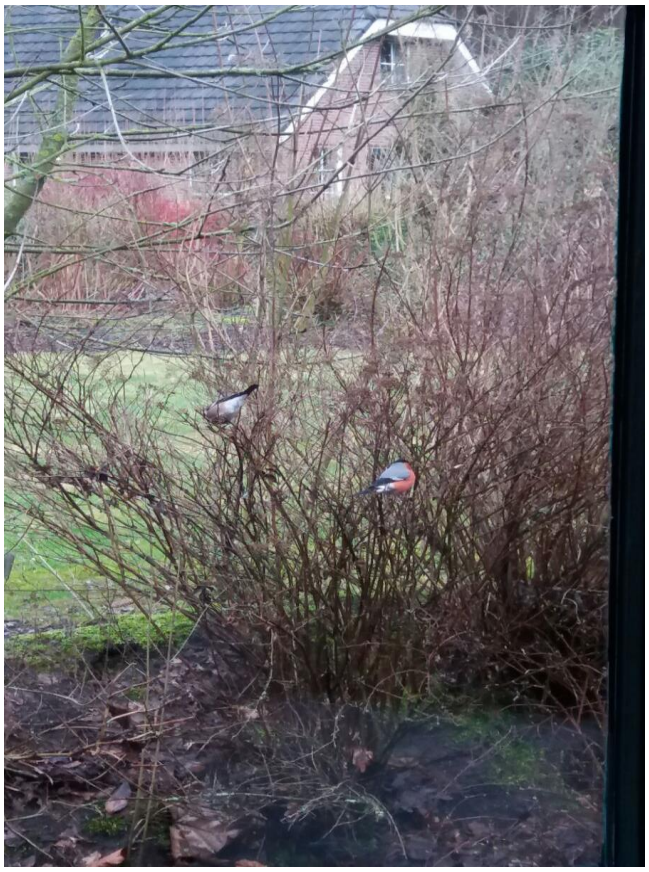

Dit is natuurlijk ook het meest voor de hand liggende, want ze leven in paartjes.

Met zijn fel roze-rode borst is het mannetje een opvallende verschijning. Verder heeft hij een zwarte kop, vleugel en staart, blauw-grijze rug, witte stuit en een witte vlek op de vleugel. Wat ook erg opvalt is zijn stierennek en gedrongen, brede snavel. Deze is stomper dan die van een gewone vink.

Doordat de vogels graag in een dichte bebossing leven zullen we ze hier niet zo vaak zien. Toch worden er tegenwoordig jaarlijks een dikke 1.000 exemplaren waargenomen. Ze verblijven het hele jaar in Nederland maar in de winter worden er veel meer waargenomen dan in de zomer.
Dit is het gevolg van zwerftrek uit noordelijker en oostelijker streken en door de betere zichtbaarheid in sneeuw en door de kale bomen en struiken.

In sommige najaren vinden kleine invasies plaats van de noordse goudvink, een grotere ondersoort met iets andere kleuren. Op de foto rechts.

Als er een strenge winter is in Scandinavië dan komen er dus in ons land extra vogels overwinteren, afwisselend zo'n 50 - 250 per jaar. Topjaar was 2005 met 650 stuks. Deze trompetter-soort vormt in de winter wel kleine groepen, met diverse paartjes samen.
Het voedsel van de gewone vink bestaat voornamelijk uit zaden en insecten maar de goudvink eet ook knoppen, zaden en bessen. Doordat ze vooral grote lief-hebbers zijn van de knoppen en bloesem van fruitbomen, worden ze niet graag gezien in de boomgaard.

Nestelen doet de goudvink op manshoogte, graag in evergreens en jong naaldbos, maar soms wordt ook de dichte ondergroei benut in loofbos. Tussen april en augustus leggen ze 2 broedsels van 4-6 paars gespikkelde, blauwe eieren. Het nest word gemaakt met als onderbouw zwarte takjes met daar bovenop een kommetje van zwarte worteldraadjes, gras, mos, korstmos, haren en een enkele donsveer. Na 2-3 weken vliegen de jongen al uit.

Verspreiding en voorkomen in Nederland

Aantal waarnemingen/meldingen sinds 1983 is 212.000.
Alles cijfers hieronder: 1.000 x

NOORD	KUST	MIDDEN	ZUID
GR 15 FR 12 DR 18 OV 18	NH 19 ZH 15 ZL 8 Lijkt veel minder op kaart	FL 4 GE 36 UT 20	NB 26.5 LI 18.5
Tot. 63	44	60	45
30 %	21 %	28 %	21 %

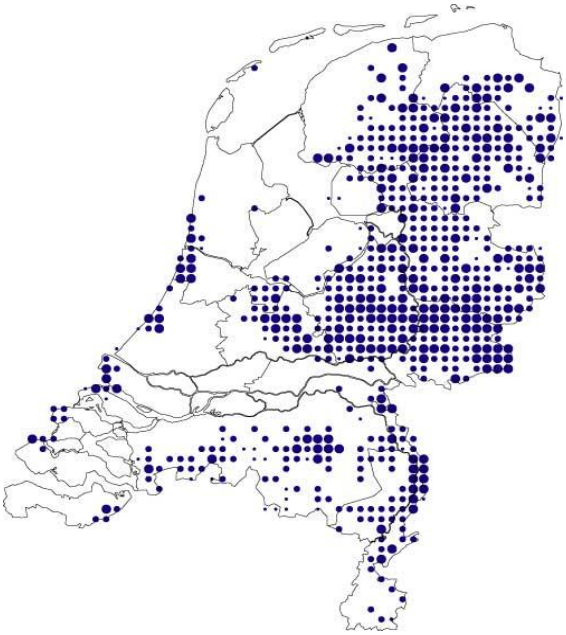

Plus minus 1.200 waarnemingen per jaar op 8.000 broedparen.

De goudvink broedt vooral op zandgrond, ook wel moerasbos, weinig op rivier- en zeeklei.
Onder de grote rivieren, neemt hun aantal af, door verdroging en veroudering van (naald)bossen.

De meer systematische, wetenschappelijke VB/SOVON-gegevens zijn:

1. Verdubbeling broedparen in afgelopen 40 jaar van 5000 naar 10.000.
2. Halvering aantal zwerf-, trekvogels in 40 jaar.

Tip van Vogelbescherming ga nu wandelen in Midden- en Oost- NL, plus de duinen/ kuststrook. Mijn advies ga wandelen in Noord (DR) en Midden (GL), en de Lettelberter petten Natuurlijk.

Einde artikel 1

-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-

In het in april volgende artikel 2 gaan we nader in op karakter en zang, we hebben het over kooivogels
én waar ze in Westerkwartier te zien zijn in zomer/winter-halfjaar, zowel boven of onder de A-7.